

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოსილისტური ფედერატიული საბჭოთა რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობის.

1923 წლის
დეკემბრის 31.

№ 13.
განყოფილება პირველი

გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საკანონმდებლო კომისიის მიერ.

შინაარსი:

- მუხ. 48. მტკიცე სააქციზო განაკვეთის ჩერვონეცის ანგარიშში გამოზატვისა და ყაყისა და ჩაის სუროფატის და ციკორის აქციზით დაბეგვრის გაუქმების შესახებ.
- „ 249. ინვალიდთა წარმოებითი შენაერთების სახელმწიფო სარეწავე გადასახადისაგან განთავისუფლების შესახებ.
- „ 250. სახელმწიფო სარეწავე გადასახადის განაკვეთის ჩერვონეცით გამოანგარიშების შესახებ.
- „ 251. მეშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის განთავისუფლების შესახებ სხვადასხვა ფუნქციისაგან.
- „ 252. შესაკრები სამობილიზაციო პუნქტების დაცვის შესახებ.
- „ 253. ამიერკავკასიის ფულის ნიშნების უფრო დიდი კუპიურების სახმარებლად გამოშვების შესახებ.
- „ 254. უნიშანწყლო ქალაღზე დაბეჭდილი ამიერკავკასიის 5 მილიონიანი ფულის ნიშნის ხმარების შესახებ.
- „ 255. დებულება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული შინა-ვაჭრობის კომისიის შესახებ.
- „ 256. დებულება სახალხო მანძილ-შეერთებულობის მართვა-გამგეობის შესახებ ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. ტერიტორიაზე
- „ 257. საგარეო ვაჭრობის შესახებ.
- „ 258. კეროსინის სააქციზო დაბეგვრის განაკვეთის შემცირების შესახებ.
- „ 259. მასიური მოზმარების საგანთა გაიაფების ღონისძიებათა შესახებ.
- „ 260. ლიცენზიების შესახებ.
- „ 261. ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული საშეფო საქმის რესპუბლიკანური კომისიებისა და საქალაქო (სამაზრო) აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული შეფთა ბიუროების დებულების IV კარის 12 მუხ. შეცვლის შესახებ.
- „ 262. დებულება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული ნედლეულობის კომიტეტის შესახებ.
- „ 263. სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედო შემოღების შესახებ. დებულება სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა შესახებ.
- „ 264. ბენზინის სააქციზო დაბეგვრის განაკვეთის შემცირების შესახებ.
- „ 265. 1923 წლის სიმინდის მოსავლის საზღვარგარედ ექსპორტის შესახებ.

კავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—3 მან. და 20 კაპ. ვედროზე, ან 26 კაპ. ლიტრზე; ბ) ხილეულობის ღვინო—3 მან. 20 კაპ. ვედროზე ან 26 კაპ. ლიტრზე; გ) ყურძნის ღვინო 14 გრადუსზე მეტი სიმეგრით, ხოლო არა უმეტეს 20 გრადუსისა და აგრეთვე დესერტისა და „ნიჟოშის“ ღვინო—2 მან. და 24 კაპ. ვედროზე ან 18,2 კაპ. ლიტრზე, ხოლო ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—8 მან. ვედროზე, ან 65 კაპ. ლიტრზე; დ) მონავარდე ღვინო (შუშუნა ღვინო, დამზადებული შამპანიურისდაგვარად)—20 მან. ვედროზე ან 1 მან. და 53 კაპ., ლიტრზე.

ბ. უცხოეთიდან შემოტანილი: ა) ღვინო, რომელიც ალკოჰოლს შეიცავს 14 გრადუსამდე—6 მან. და 40 კაპ. ვედროზე ან 52 კაპ. ლიტრზე; ბ) ღვინო, რომელიც ალკოჰოლს შეიცავს 14 გრადუსზე მეტს, ხოლო არა უმეტეს 20 გრადუსისა—16 მან. ვედროზე ან 1 მან. და 30 კაპ. ლიტრზე; გ) მონავარდე ღვინო (შუშუნა ღვინო, დამზადებული შამპანიურისდაგვარად)—40 მან. ვედროზე ან 3 მან. და 25 კაპ. ლიტრზე.

გ. ღვინის ძმარი—64 კაპ. ვედროზე ან 5,2 კაპ. ლიტრზე.

2. სპირტი: ა) პურეულისა და გამოხდილი დაჩირული ხილეულობისაგან—24 კაპ. გრადუსზე; ბ) გამოხდილი ყურძნეულობისაგან და ნედლი ხილეულობისაგან—2 კაპ. გრადუსზე; გ) კონიაკის სპირტი—5 კაპ. გრადუსზე, ხოლო ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—30 კაპ. გრადუსზე.

ამის გარდა, დამატებით დაიბეგვრება: ა) კონიაკი—5 მან. ვედროზე ან 40,6 კაპ. ლიტრზე, ხოლო ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—13 მან. და 20 კაპ. ვედროზე ან 1 მან. და 0,8 კაპ. ლიტრზე; ბ) არაყეულობა—10 მან. და 60 კაპ. ვედროზე ან 86 კაპ. ლიტრზე.

შენიშვნა. ტეხნიკური, ქიმიური და სხვა სპეციალური საჭიროებისათვის გაცემული უში და რეკტიფიკატი სპირტი დაიბეგვრება აქციზით საერთო საფუძველზე.

3. ლუდი—1 მან. და 30 კაპ. ვედროზე, ან 10,5 კაპ. ლიტრზე.

4. საჭმლის მარილი—10 კაპ. ფუთზე, ან 0,6 კაპ. კილოგრამზე, ხოლო ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—45 კაპ. ფუთზე, ან 3 კაპ. კილოგრამზე.

ნავთის პროდუქტები: ა) ნავთის სანათი ზეთი და სხვა ნახადი. გამჭვირვალე პროდუქტი (სანათი და საცხებელი ზეთი), ბენზინის გარდა—80 კაპ. ფუთზე ან 5 კაპ. კილოგრამზე; ბ) ბენზინი—1 მან. და 60 კაპ. ფუთზე ან 10 კაპ. კილოგრამზე.

6. შაქარი: ა) ქარხლისა კრისტალისებური: ა) ფხენილი—4 მან. ფუთზე ან 24 კაპ. კილოგრამზე; ბ) შაქარი—რაფინადი—5 მან. ფუთზე ან 30 კაპ. კილოგრამზე ბ) სახამებლის შაქარი სითხედ და გამაგრებული (სახამებლის ბადავი, „გლიუტოზა“ და რაფინადი—შაქარი კრისტალისებური და არაკრისტალისებური)—1 მან. და 60 კაპ. ფუთზე ან 10 კაპ. კილოგრამზე.

7. სახარინი და სხვა თანაგვარი ხელოვნურად დატკბილებული ნივთიერება—13 მან. და 20 კაბ. გირვანქა ბრუტო ან 32 მან. და 20 კაბ. კილოგრამი ბრუტო.

8. ჩაი: ა. უცხოეთისა; ა) შავი ჩაი (ბაიხოვი)—1 მან. და 20 კაბ. გირვანქაზე ან 2 მან. და 90 კაბ. კილოგრამზე; ბ) ჩაი ფილებად—70 კაბ. გირვანქაზე ან 1 მან. და 70 კაბ. კილოგრამზე; გ) აგურის ჩაი—30 კაბ. გირვანქაზე ან 75 კაბ. კილოგრამზე. ბ. ჩაი ადგილობრივი:—20 კაბ. გირვანქაზე ან 50 კაბ. კილოგრამზე, ხოლო ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკიდან სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში გატანისათვის—1 მან. და 20 კ. გირვანქაზე ან 2 მან. და 90 კაბ. კილოგრამზე.

9. ყავა ნატურალური, უმი ან დახალული და დაფქული—80 კაბ. გირვანქაზე ან 1 მან. და 95 კაბ. კილოგრამზე.

10. საფუარი: ა) დაწნეხილი და აგრეთვე ხმელი, გაკეთებული დაწნეხილი საფუარის დამზადების წესით, როცა დამატებულია ფქვილი ან სხვა მისი თანაგვარი მასალა იმ რაოდენობით, რაც საჭიროა საფუარის ცომის გასამაგრებლად—26 კაბ. გირვანქაზე ან 64 კაბ. კილოგრამზე; ბ) ხმელი საფუარი, გაკეთებული დაწნეხილი საფუარის გახმობით განსაკუთრებული საშუალებით—80 კაბ. გირვანქაზე ან 1 მან. და 95 კ. კილოგრამზე.

11. სანთელი თაფლისა, ქანკვილისა, პარაფინისა, სტეარინისა და სხვ.—80 კაბ. გირვანქაზე ან 1 მან. და 95 კაბ. კილოგრამზე.

12. პაპიროსის გილზი—26 კაბ. 1000 ცალზე.

შენიშვნა. გილზი, რომელიც თამბაქოს ქარხანაში მოხმარებულ იქნება პაპიროსის დასამზადებლად — აქციზით არ დაიბეგვრება.

13. წუმწუმის ასანთი: კოლოფი, რომელიც 75 წკირზე მეტს არ შეიცავს, —ორი მესამედი კაბ.; კოლოფი, რომელიც 75 წკირზე მეტს შეიცავს, ხოლო არა უმეტეს 150 წკირისა— $1\frac{1}{3}$ კაბ.; კოლოფი რომელიც 150 წკირზე მეტს შეიცავს, ხოლო არა უმეტეს 225 წკირისა—2 კაბ. და სხვ.

14. შირის კალოში: ა) ადგილობრივი წარმოების კალოში—26 კაბ. წყვილზე; ბ) უცხოეთიდან შემოტანილი კალოში—52 კაბ. წყვილზე.

შენიშვნა. ადგილობრივი წარმოების საბავშვო კალოში დაედება ნახევარი აქციზი.

15. პაპიროსი, რომელიც დამზადდება საპაპიროსო სახელოსნოში აქციზ-გადახდილი ბანდეროლიანი თამბაქოსაგან და აქციზ-გადახდილი ბანდეროლიანი გილზისაგან, დამატებით დაიბეგვრება 26 კაბ. რაოდენობით 1000 ცალზე.

V. გაუქმებულ იქნეს თაფლისა, კვასისა, ხილეულობითა და ხელოვნური მინერალური წყლის აქციზით დაბეგვრის არსებული სისტემა და ამის ნაცვლად:

1. აქციზის გადახდა თაფლისა და კვასისათვის,—რომელიც ალკოჰოლს $1\frac{1}{2}$ გრადუსზე მეტს არ შეიცავს (ტრალესით), და ხილეულობის და ხელოვნური მინერალური წყალისათვის დაწესდეს განსაკუთრებული პატენტის აღებით.

შენიშვნა. თაფლი, რომელიც ალკოჰოლს შეიცავს $1\frac{1}{2}$ გრადუსზე მეტს, ხოლო არა უმეტეს 8 გრადუსისა (ტრალესით), დაიბეგვრება აქციზით ხილეულობის ღვინისათვის დაწესებული განაკვეთისამებრ. 8 გრადუსზე უმაგრესი თაფლის გაკეთება—არ შეიძლება.

2. პატენტი 1-ლ მუხლში აღნიშნული სასმელების დასამზადებლად არის: ა) ძირითადი და ბ) დამატებითი. ძირითადი საპატენტო გამოსაღები შეტანილ უნდა იქნეს ხაზინაში წინდაწინვე წლის მეოთხედობით, ხოლო დამატებითი გადახდილ უნდა იქნეს მარტოოდენ იმ შემთხვევაში, როდესაც რაოდენობა დამზადებული თაფლისა, კვასისა და ხილეულობისა და მინერალური ხელოვნური წყალისა—აღემატება მე-4 მუხლში აღნიშნულ ნორმას.

3. თაფლისა, კვასისა ხილეულობისა და ხელოვნური მინერალური წყლის დამზადების საწარმონი თავიანთი ადგილმდებარების მიხედვით—განიყოფებიან სამ ჯგუფად. პირველ ჯგუფს მიეკუთნება ტფილისისა და ბაქოს საწარმონი, მეორე ჯგუფს—ბათუმისა, ქუთაისისა, ერევნისა და განჯის საწარმონი და მესამეს—საწარმონი ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ყველა დანარჩენი ადგილისა.

4. თაფლისა, კვასისა, ხილეულობისა და ხელოვნური მინერალური წყალის დამზადების უკიდურეს სანახევარწლო ნორმად ძირითადი პატენტით დაწესებულ იქნეს: პირველი ჯგუფის საწარმოთათვის—4.000 ვედრო, მეორე ჯგუფის საწარმოთათვის—1.500 ვედრო და მესამეთათვის—750 ვედრო.

5. თაფლისა, კვასისა, ხილეულობისა და ხელოვნური მინერალური წყლის დამზადების ძირითადი საპატენტო გამოსაღების განაკვეთი დაწესდება ჩერვონეცის ანგარიშით ნახევარწლობით—აპრილის 1-დან სექტემბრის 30-დღე და ოქტომბრის 1-დან მომავალი წლის მარტის 31-დღე—შემდეგი რაოდენობით: პირველი ჯგუფის საწარმოთათვის—1.040 მან., მეორე ჯგუფის საწარმოთათვის—390 მან და მესამეთათვის—195 მ.

6. დამატებითი საპატენტო გამოსაღები თაფლისა, კვასისა, ხილეულობისა და ხელოვნური მინერალური წყლის დამზადებისათვის იმ ნორმაზე ზევით, რაც განსაზღვრულია ძირითადი პატენტით (მუხ.4),—შეტანილ უნდა იქნეს ხაზინაში წინდაწინვე ჩერვონეცის ანგარიშით და და შემდეგი რაოდენობით: პირველი ჯგუფის საწარმოთათვის 1000 ვედროზე—260 მან, მეორე ჯგუფის საწარმოთათვის 500 ვედროზე—130 მან. და მესამე ჯგუფის საწარმოთათვის 250 ვედროზე—65 მან.

შენიშვნა: საანგაროშო ნახევარი წლის დასასრულს ხაზინაში შეტანილი დამატებითი საპატენტო გამოსაღები, რაც ამ ნახევარ წელიწადში არ იქნება გამოყენებული ამა მუხლში აღნიშნული რაოდენობის სასმელის დასამზადებლად,—მიიღება სათვალავში ახალი წლისათვის ძირითადი საპატენტო გამოსაღების გასტუმრების დროს იმისდა მიხედვით, თუ რამდენი ვედრო დარჩა დაუამზადებელი.

7. თაფლისა, კვასისა, ხილეულობისა და ხელოვნური მინერალური წყალის დამზადებისათვის მიცემულ პატენტს არავითარი დამატებითი გამოსაღები არ დაედება.

VI. გაუქმებულ იქნეს ყავისა და ჩაის სუროგატებისა და ციკორის აქციზით დაბეგრა.

VII: ხელთ-ქონებული მარაგი აქციზ-დასაღები საგნებისა, რაც ამ დადგენილების სამოქმედოდ შემოღების დღისათვის აღმოჩნდება მათი წარმოებისა და ამოღების ადგილას, საბაზისო და საბითუმო საწყობში და აგრედე საბაჟოში, რკინის გზის სადგურზე, ნავთსადგურში ან გზაში და რომლებსათვისაც აქციზი გადახდილი იქნება მტკიცე განაკვეთით,—ამა დადგენილების განაკვეთზე ნაკლები,—დაიბეგვრება დამატებითი აქციზით აღნიშნულ განაკვეთთა განსხვავების რაოდენობით.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ბ. თალიბლი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 1-ს თარიღის 277 №-ში.

დადგენილება № 108 აზიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის ოქტომბრის 17.

249. ინვალიდთა წარმოებითი შენაერთების სახელმწიფო სარეწავი ვი გადასახადისიგან განთავისუფლების შესახებ.

სხელმწიფო სარეწავი გადასახადის დებულების (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მთავრობისა 1923 წ. № 7, მუხ. 73) 14 მუხლის საფუძველზე—ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. განთავისუფლებულ იქნეს სახელმწიფო სარეწავი გადასახადისაგან ინვალიდთა წარმოებითი შენაერთები, რასაც მოაწყობენ სოციალური დაზღვევის ორგანოები.

2. აღიარებულ იქნეს სარეწავი გადასახადისაგან განთავისუფლებულად საწარმონი, რაც პირველ მუხლში აღნიშნულ ინვალიდთა შენაერთებს უჭირავთ საკუთარი წარმოების ნაკეთობათა გასაყიდათ.

3. უკეთუ მე-2 მუხლით ვათვალისწინებულ საწარმოებში მოხდება აგრეთვე ოპერაციები სხვისი წარმოების ნაკეთობათა გაყიდვისათვის,—სხენებული ოპერაციები დაიბეგვროს სარეწავი გადასახადით სერთო საფუძველზე.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველის თანამდებ.

დროებ. აღმასრ. ნ. ივანიშვილი.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს მდივ. თანამდ. დროებ. აღმასრ. ს. ლეიშვილი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 1-ს თარიღის 277 №-ში.

დადგენილება № 109 აგიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის ნოემბრის 6.

250. სახელმწიფო სარეწავი გადასახადის ჩერვონეცით გამოანგარიშების შესახებ.

სახელმწიფო სარეწავი გადასახადის დებულების (კანონთა და განკარგულებათა კრებული № 7, მუხ. 73) მე-6 და მე-8 მუხლის 1-ლი დანართისა და მე-3 მუხლის მე-3 დანართის შესაცვლელად ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

1. დაწესებულ იქნეს სარეწავი გადასახადის ჩერვონეცით გამოანგარიშება თანახმად ამასთანავე დართული სარეწავი გადასახადის საზოლო განაკვეთის განაწილებისა და სამრეწველო საწარმოთათვის სარეწავი გადასახადის კატეგორიების და საზოლო განაკვეთის განაწილებისა.

2. სარეწავი მოწმობა, აღებული ჩერვონეცის ანგარიშის შემოღებამდე ძალაში დარჩება ამ მოწმობაში აღნიშნული ვადის გასვლამდე და არავითარი დამატებითი გადასახადი არ დაედება.

3. დაწესდეს ჩერვონეცის მანათის საშუალო კურსი, რათა ღირებულება იმ სარეწავი მოწმობისა, რომელიც ჩერვონეცის ანგარიშზე გადასვლამდე აღებულია 1923—1924 წ. პირველი ნახევარწლისათვის, ჩათვლილ იქნეს დამატებითი სარეწავი გადასახადის გასასტუმრებელ თანხაში, რაც ამიერკავკასიის ფულის ნიშნებით უდრის ექვს მილიონ ექვსას ათას (6.600.000) მან.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო.
კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველის
თანამდებობის დრ. აღმასრულებელი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდებობის
დროებით აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“ს 1923 წ. დეკემბრის 4-ს თარიღის
279 №-ში.

დანართი 1-ლი—ღებულების 6 და 8 მუხლისა.

განაწილება სარეწავი გადასახადის კატეგორიებისა და საზოგადო განაკვეთისა სამრეწველო საწარმოთათვის.

(ფასი სანახევარწლო სარეწავი მოწმობისა ჩერვონეცის მანათით).

კატეგორია.	მუშათა რიცხვი.	% რ ე ბ ი.				
		1	2	3	4	5
1	არა უმეტეს . . . 3	3	2,50	2	1,50	1
2	3 მეტი 6-ღე	6	5	4	3	2
3	6 " 12 "	10	8,5	6,5	5	3,25
4	12 " 30 "	20	17	14	10	6
5	30 " 60 "	30	25	20	16	12
6	60 " 100 "	40	35	30	25	20
7	100 " 150 "	50	45	40	35	30
8	150 " 200 "	60	55	50	45	40
9	200 " 300 "	90	85	80	75	70
10	300 " 500 "	200	200	200	200	200
11	500 " 1.000 "	400	400	400	400	400
12	1.000	800	800	800	800	800

შენიშვნა 1. I-VIII კატეგორიების საწარმონი, იმათ გარდა, რაც დასახელებულია შემდეგ შენიშვნაში, უკეთუ მათ აქვთ მექანიკური მამოძრავებელი, დაიბეგვრებიან ერთი კატეგორიით იმაზე მეტად, რაც ეთანაბრება მუშათა რიცხვს.

შენიშვნა 2. ქვემოდასახელებული საწარმონი დაიბეგვრება იმ კატეგორიაზე მეტად, რაც ეთანაბრება მუშათა რიცხვს:

ა) ერთი კატეგორიით: საიუველირო, საათებისა, ოქრო-ვერცხლის ნაკეთობისა, მხატვრული ბრინჯაოსი, ფიზიკური და სამედიცინო ინსტრუმენტებისა, წყალსადენის მოწყობა—რემონტისა, გაზის და ელექტრონის განათებისა, ქიმიური პროდუქტების დამზადებისა და ხელოვნური მიხერალური წყალისა და კვასისა და აგრეთვე სპილენძისა, კერვისა და სახარაზო სახელოსნო, რომელიც უშუალოდ შემკვეთისათვის მუშაობს.

ბ) ორი კატეგორიით: ფოტოგრაფია, ფოტოტიპია, წისქვილი, ბრინჯეულის საღერლი, ზეთის სახდელი, ხე-ტყის სახერხი ქარხანა, საფურისა, სასმელეების სახდელი, ლუდი-თაფლისა და ძმრის ქარხანა, საპნისა და პარფიუმერის ნაკეთობის ქარხანა.

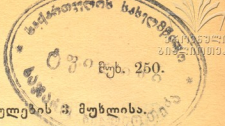
ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველის თანამდებობის დროებით აღმასრულებელი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდებობის დროებით აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 4-ს თარიღის 279 №-ში.

დანართი III-დებულების 3 მუხლისა.

ბანაწილება სარეწავი გადასახადის საზოგადოებრივ ბანაკში

(ფასი სანახევარწლო სარეწავი მოწმობისა ჩერვონეცის ანგარიშით).

კ ა ტ ე გ ო რ ი ა		% ო ლ ე ბ ი				
		1	2	3	4	5
1. სავაჭრო საწარმოსათვის.	I კატეგ.	5	4	3	2	1
	II "	8	6	4	3	2
	III "	25	20	15	10	7
	IV "	85	65	45	30	20
	V "	300	200	150	100	80
სავაჭრო-სამრეწველო.						
2. სასაწყობო სადგომებისათვის სავაჭრო და სამრეწველო საწარმოებთან.	III, I-IV კატ.	5	4	3	2	1
	IV, VII-XI "	8	6	4	3	2
	V, X-XII "	14	10	7	5	3
3. პირადი სარეწავი მოსაქმეობისათვის.	I კატეგ.	2	1,75	1,50	1,25	1
	II "	3	2,5	2	1,5	1,25
	III "	5	4	3	2,5	2
	IV "	9	7,5	6	4,5	3
	V "	25	20	15	12	10

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭო რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი**.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭო რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველის თანამდ. დრ. აღმასრულებელი **ნ. ივანიშვილი**.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭო რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდ. დრ. აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი**.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვასტოკა-ს“ 1923 წლის დეკემბრის 4-ს თარიღის 279 №-ში.

დადგენილება აშორკავკასიის სენსრალური ალგას- რულაბელი კომისარია და აშორკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისარია საბჭოში.

251. მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის გან-
თავისუფლების შესახებ სხვადასხვა ფუნქციისაგან.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ამიერკავკა-
სიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატა საბჭო აღგენენ:
მოეხსნას მუშათა და გლეხთა ინსპექციის შემდეგი ფუნქციები:

1) სავალდებულო დოკუმენტალური კონტროლი და შემდგომი მთლიანი დო-
კუმენტალური რევიზია ყველა სახალხო კომისარიატის საშემოსავლო და სა-
გასავლო დოკუმენტებისა, ხოლო დაევალოს მუშათა და გლეხთა ინსპექციის
წარადგინოს ხოლმე საერთო დასკვნა ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ
სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის ნუსხის შესრულების შესახებ შედგენილი ან-
გარიშის თაობაზე.

შენიშვნა. შემდგომი დოკუმენტალური კონტროლი შემოსავალ-გასავ-
ლისა იმ ფარგლებში, რა ფარგლებშიაც ამ კონტროლის განგრძობა საჭი-
რო იქნება, — დაეკისრება ფინანსთა სახალხო კომისარიატს საამისო ცალკე
დებულების წესისამებრ.

2) სავალდებულო წინასწარი განხილვა უწყებების სააღრიცხვო განხრახუ-
ლებათა.

3) დასკვნის მიცემა ცალკე სახელმწიფო, ადმინისტრაციულ და სამეურნეო
ორგანოებისათვის საშუალებათა მიცემის შესახებ როგორც აღრიცხვის ზედმეტი
კრედიტების წესით, ისე სესხისა და დახმარების მიცემის წესით, ხოლო აღნიშ-
ნული ფუნქციები ამიერიდან დაეკისროს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს.

შენიშვნა. ამიერკავკასიაში სახელმწიფო გეგმის სამმართველოს მო-
წყობის შემდეგ, დასკვნას მე-3 მუხლში აღნიშნული საკითხების შესახებ
მისცემენ სახელმწიფო გეგმის სამართველო და ფინანსთა სახალხო კომი-
სარიატი — კუთვნილებისამებრ.

4. მეთვალყურეობა ცალკე ღონისძიებათა განხორციელებისათვის ფინანსიუ-
რი მმართველობის სფეროში, როგორც არის: მეთვალყურეობა სალართოა ერთია-
ნობის შესახებ გამოცემული დეკრეტებისა და დადგენილებების აღსრულებისათ-
ვის, იმ საფაენსო ასიგნობათა დეკრეტებისა და დადგენილებების აღსრულებისათ-
ვის, რაც აღემატება სახალხო კომისარიატა საბჭოს დადგენილებით განსაზღვრულ
ნორმას და სხვ., ხოლო ეს ფუნქციები დაეკისროს მარტოოდენ ფინანსთა სა-
ხალხო კომისარიატს.

5. სავალდებულო მონაწილეობა ხარჯების ყოველთვიური განაწილების
განხილვაში უწყებათათვის კრედიტების მისაცემად და ამ კრედიტების მოსახმა-
რებლად, როგორც ცენტრში, ისე ადგილობრივ დაწესებულებებში.

6) განხილვა საკითხებისა კრედიტების გადატანის შესახებ აღრიცხვის
ერთი ნაწილიდან მეორეში, აგრეთვე საკითხებისა საკრედიტო სიების შედგენის

შესახებ, და კრედიტების გადარიცხვის შესახებ საურთიერთო ანგარიშ-გასწორების განყოფილებაში და წინაუქმო შესრულება ანგარიშებისა და აგრეთვე ყოველგვარი საკითხი, რაც დაკავშირებულია კრედიტის დახურვასთან აღრიცხვის დამთავრებისას; ამასთანავე ყველა აღნიშნული მოვალეობა დაეკისროს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს.

7. ყოველგვარი მთლიანი მიმდინარე კონტროლი და ზედამხედველობა სახელმწიფო ორგანოთა ცალკე ფულადი ოპერაციებისა და, ამასთან დაკავშირებით, მონაწილეობა მისაღისა და ფასეულობის მიღებაში და ჩაბარებაში, მონაწილეობა საჯარო ვაჭრობის წარმოებაში, სავალდებულო რევიზია სახელმწიფო ორგანოთა მოქმედების ცალკე დარგისა, რაც აღიძვრის კერძო განცხადების ან საჩივრის გამო და აგრეთვე ცალკე სახალხო კომისარიატების ცნობისამებრ; მოწყობა მუდმივი სარევიზიო ჯგუფებისა ცალკე სახელმწიფო საწარმოში და დაწესებულებაში; გამოკვლევის მოხდენა პროკურატურისა, სასამართლოს და სავამომხიებლო ორგანოების მოთხოვნით და აგრეთვე სავალდებულო მეთვალყურეობა სწორი და ყაირათიან მეურნეობის თვალსაზრისით ხელშეკრულებათა დადებისათვის და სამუშაოს გაცემისათვის სხვადასხვა საგანთა დამზადების შესასრულებლად.

8. სავალდებულო მონაწილეობა საუწყებათაშორისო და უწყებათა თათბირებში და სხდომებში, სადაც ამ მონაწილეობას აქვს კონტროლის ხასიათი ან და ხასიათი ცალკე ორგანოთა მუშაობის შეთანხმებისა ყოველგვარი მცირე დაღლებებისა და საკითხების სფეროში.

შენიშვნა. დაევალოს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატს ორი კვირის განმავლობაში წარუდგინოს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატს საბჭოს სია იმ მუდმივად მომქმედ კომისიებისა, რომლებშიც მონაწილეობს მუშათა და გლეხთა ინსპექცია.

9. სავალდებულო წარდგენა დასკვნისა უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოებში ყოველგვარი საკითხის შესახებ, რასაც უშუალო კავშირი არ ექნება მუშათა და გლეხთა ინსპექციის ახალ მიზნებთან სახელმწიფო აპარატის გაუმჯობესების სფეროში.

10. აღსრულება სპეციალურ მოვალეობათა, რაც მიმართული იქნება კერძო-უფლებრივი ინტერესის დაცვისთვის; მიღება და განხილვა განცხადებისა და საჩივრისა, რომელიც არ შეიცავს ცნობას სახელმწიფო აპარატის ნაკლის შესახებ ან იმის შესახებ, რომ თანამდებობის პირნი იჩენენ გულგრილობას მუშათა და გლეხთა საჭიროებისა და ინტერესებისადმი, რაც სახელმწიფო აპარატს მშრომელთა მასებს აშორებს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისარიატა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი **თალიბლი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წლის დეკემბრის 7-ს თარიღის 282 №-ში.

დადგენილება № 110 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის ნოემბრის 16.

252. შესაკრები სამობილიზაციო პუნქტების დაცვის შესახებ.

რათა დაკუთლ იქნეს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. უესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკათა სამაზრო სამხედრო კომისარიატების შესაკრები სამობილიზაციო პუნქტები და აგრეთვე ის ქონება, რაც ამ პუნქტებში არის,—ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკათა სამაზრო სამხედრო კომისარიატების შესაკრები სამობილიზაციო პუნქტების დაცვისა და მათი მუდმივი დარაჯობის საქმე დაეკისროს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებს — კუთვნილებისამებრ.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბ. რესპ. სახალხო კომის. საბჭოს საქმ. მმართვე. თანამდ. დრ. აღმასრ. **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდ. დრ. აღმასრ. **ს. ლეკიშვილი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 11-ს თარიღის 285 №-ში.

დადგენილება № 111 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

253. ამიერკავკასიის ფულის ნიშნების უფრო დიდი კუპიურების სახმარებლად გამოშვების შესახებ.

რადგანაც სავაჭრო-მამრეწველო აღებ-მიცემობა საჭიროებს ფულის ნიშნების უფრო დიდ კუპიურებს—გამოშვებულ იქნეს სახმარებლად არსებული მარჯიანი ამიერკავკასიის ერთიანი 10.000.000 მანეთიანი ფულის ნიშანი იმ საფუძველზე, რაც დაწესებულია ამიერკავკასიის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების საკავშირო საბჭოს მიერ 1923 წლის იანვრის 10-ს თარიღით ამიერკავკასიის ერთიანი ფულის ნიშნის სახმარებლად გამოშვების შესახებ გამოცემული დეკრეტით.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველის თანამდებობის დრ. აღმასრულებელი **ნ. ივანიშვილი**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდებობის დრ. აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წლის დეკემბრის 14-ს თარიღის 288 №-ში.

დადგენილება აზიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა.

1923 წლის დეკემბრის 12.

254. უნიშანწყლო ქალაქებზე დაბეჭდილი ამიერკავკასიის 5 მილიონიანი ფულის ნიშნის ხმარების შესახებ.

რადგანაც ამიერკავკასიის 5.000.000 ფულის ნიშანი იბეჭდება, სხვათა შორის, უნიშანწყლო ქალაქებში, ვაცხადებთ მოსალოდნელ გაუგებრობათა თავიდან ასაცილებლად, რომ ამიერკავკასიის ფულის ნიშნების აღნიშნულ კუბიურას აქვს კანონიერი მსვლელობა თანაბრად ნიშანწყლიან ქალაქებზე დაბეჭდილი კუბიურებისა და ამიტომ სავალდებულოა მისაღებად ყველა, გამოუწავლისა, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დაწესებულებისათვის და აგრეთვე კერძო საწარმოსა და პირისათვის.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფინანსთა

სახალხო კომისარის მოადგილე ს. იშმაილოვი.

სავალიუტო სამმართველოს უფროსის მაგიერ ა. კალანთაროვი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წლის დეკემბრის 14-ს თარიღის 258 №-ში.

დადგენილება № 1 აზიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი.

255 დებულება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული შინა-ვაჭრობის კომისიის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს შესახებ დამტკიცებული დებულების (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის მუშათა და გლეხთა მთავრობისა 1923 წლის ოქტომბრის 12, მუხ. 159) I განყოფილების 9 მუხლისა და III განყოფილების 1 მუხლის საფუძველზე—უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ადგენს:

1. შინა-ვაჭრობის მოწესრიგებისათვის ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში მოეწყოს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან შინა-ვაჭრობის კომისია; კომისია შესდგეს თავმჯდომარისა და ოთხი წევრისაგან,—რომელთაც დანიშნავს უმაღლესი ეკონომიური საბჭო.

2. შინა-ვაჭრობის კომისიას დაეკისრება:

ა) შემუშავება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიური პოლიტიკის საერთო საფუძვლებისა შინა-ვაჭრობის სფეროში და აგრეთვე გამონახვა და განხორციელება ისეთ ღონისძიებათა, რაც ხელს შეუწყობს სავაჭ-

რო ბრუნვის განვითარებას საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ეკონომიური პოლიტიკისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ეკონომიური მიზნების მიხედვით.

ბ) საერთო ხელმძღვანელობა სავაჭრო პოლიტიკისა, მეთვალყურეობა და შეთანხმება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული ყველა სახელმწიფო და კოოპერატიული დაწესებულების სავაჭრო მოქმედებისა.

გ) განხილვა და შემუშავება ყველა საკითხისა, რაც კი შეეხება ვაჭრობის ორგანიზაციას და მოწესრიგება აღებ-მიცემობისა და საბაზრო ფასებისა, როგორც მაგალითად: შედგენა იმ საქონელთა სიისა, რომლის უკიდურეს ფასებს დააწესებს შინა-ვაჭრობის კომისია და ეს ფასები არ შეიძლება გადაიდებულ იქნეს აღნიშნული კომისიის ნებადურთველად; რაციონალიზაცია და გამარტივება სავაჭრო აპარატებისა, შუამავლობის სისტემისა და საქონლის მოძრაობისა; კალკულიაცია და ანგარიშგება; კრედიტებისა, ტვირთის გადაზიდვა-გადმოზიდვისა, საგადასახადო და სააქციზო დაბეგვრის საკითხები და სხვ.

შენიშვნა. შინა-ვაჭრობის კომისიის გამგებლობაში არის ყველა დაწესებულება, რომელსაც მიზნად აქვს ხელი შეუწყოს სავაჭრო ბრუნვის განვითარებას: სავაჭრო ბირჟა, ბაზრობა და სხვ.

დ) წინასწარი განხილვა და შეთანხმება ყველა საკითხისა, რომელიც შეეხება შინა-ვაჭრობას და რომელიც უწყებათა მიერ წარედგინება განსახილველად სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს.

ე) შემუშავება დეკრეტებისა და დადგენილების პროექტებისა სავაჭრო კანონმდებლობის სფეროში და აგრეთვე დასკვნის მიცემა ყველა დეკრეტებისა და დადგენილების შესახებ, რაც ცალკე უწყებათა მიერ წარედგინება დასამტკიცებლად სახალხო კომისართა საბჭოს და უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს,

ვ) მეთვალყურეობა შინა-ვაჭრობის სფეროში არსებული წესით გამოცემული ყველა კანონისა და განკარგულების განხორციელებისათვის და საჭირო ღონისძიების ხმარება, სათანადო დაწესებულების მეშვეობით, არა სწორ და უკანონო დადგენილებათა და განკარგულებათა გაუქმებისათვის.

ზ) განხილვა სააქციო საზოგადოებათა წესდებებისა, გარდა უცხოეთის კაპიტალის მონაწილეობით არსებული საზოგადოების წესდებისა.

ი) წარმოება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ერთიანი სავაჭრო რეესტრისა, განსაკუთრებული კანონის თანახმად, კერძოდ რეგისტრაცია სააქციო საზოგადოებისა, სახელმწიფო, სამრეწველო და სავაჭრო შენაერთისა (ტრესტისა, სინდიკატისა, მათი წარმომადგენლობისა და სხვ.) და აგრეთვე უცხოეთის ფირმისა, რომელსაც ნება აქვს აწარმოოს ოპერაციები ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, თანახმად საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ფარგლებში მოქმედი კანონდებულებისა.

შ. 1-ლ და მე-2 მუხლში აღნიშნული მიზნის განსახოციელებლად შინა-ვაჭრობის კომისიას ნება ეძლევა.

ა) იხმაროს საჭირო ღონისძიება ვაჭრობის სწორი ორგანიზაციისათვის, სავაჭრო აპარატებისა, სავაჭრო შუამავლობის სისტემისა და საქონლის გადაზიდვა-

გადმოზიდვის გამარტივებისათვის და აგრეთვე ყოველგვარი სხვა ღონისძიება აღებ მიცემობისა და საქონლის ფასების მოწესრიგებისათვის;

ბ) დააწესოს ერთგვარი მეთოდი და ფორმა საქონლის კალკულიაციის და ანგარიშგებისა, განსაზღვროს ნორმალური პროცენტი საორგანიზაციო და ზედნადები ხარჯისა და საქონლის ფასის სხვა დანამატისა და ნორმალური რაოდენობა სავაჭრო მოგებისა;

გ) დააწესოს უკიდურესი გასაყიდი საბითუმო და ცალობით ვაჭრობის ფასები ადგილობრივი წარმოებისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში შემოტანილი საქონლისათვის.

შენიშვნა. ადგილობრივი ნედლი მასალის ფასებს განსაზღვრავს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტი ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისიის წარმომადგენლის მონაწილეობით.

4. ყველა სახელმწიფო და კოოპერატიული დაწესებულება ვალდებულია შიაწოდოს შინა-ვაჭრობის კომისიას, მისი მოთხოვნით, საჭირო მასალა და ცნობები, ნება მისცეს დათვალიეროს ეს მასალა ადგილობრივ და აგრეთვე შეასრულოს კომისიის დაჯალბანი იმ მასალის შეკრფვის სფეროში, რაც საჭირო იქნება შინა-ვაჭრობის კომისიისათვის დაკისრებული მიზნების განსახორციელებლად.

5. შინა-ვაჭრობის კომისიის დადგენილება და განკარგულება მომქმედი დეკრეტებისა და დადგენილების ფარგლებში სავალდებულოა აღსასრულებლად, როგორც ცენტრალური, ისე ადგილობრივი ორგანოებისა და დაწესებულებისათვის. ის, ვინც ამას არ შეასრულებს ან დაარღვევს, პასუხს აგებს სისხლის სამართლის კოდექსით შინა ვაჭრობის წესების დარღვევისათვის, უკეთუ არსებული კანონით დაწესებული არ არის სხვა, უფრო მძიმე, პასუხისმგებლობა.

6. შინა-ვაჭრობის კომისიის დადგენილება ფასების მოწესრიგების შესახებ ძალაში შედის იმ დღიდან, რა დღესაც მას გამოაქვეყნებს ან გამოაცხადებს ის, ვისაც ეს შეეხება, უკეთუ თვით დადგენილებაში სხვა რამ არ არის ნათქვამი.

7. შინა-ვაჭრობის კომისიის დადგენილება და განკარგულება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს დანიტერესებული დაწესებულებისა და ორგანიზაციის მიერ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში და სახალხო კომისართა საბჭოში-ხოლო ეს განსაჩივრება ვერ შეაჩერებს აღნიშნული დადგენილების თუ განკარგულების სისრულეში მოყვანას.

8. შინა-ვაჭრობის კომისიას უფლება აქვს მოიწვიოს ხოლმე ყოველგვარი პერიოდული და მუდმივი თათბირი, აგრეთვე მოაწყოს კომისია და სხვ., კომისიებისა, თათბირებისა და სხვ. შედგენილობას, კოაპეტენციას და მუშაობის წესს განსაზღვრავს შინა-ვაჭრობის კომისია.

9. ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ თვითიულ მოკავშირე საბჭოთა რესპუბლიკაში მოეწყობა შინა-ვაჭრობის კომისია, რომელიც: შინა-ვაჭრობის მოწესრიგებას ამა თუ იმ რესპუბლიკის ტე-

რიტორიაზე განხორციელებს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისიის საერთო ხელმძღვანელობით და მეთვალყურეობით.

10. მოკავშირე საბჭოთა რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისიის დებულებას დაამტკიცებს რესპუბლიკის ეკონომიური საბჭო და უშვალოდ წარედგინება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისიას. უკეთუ საჭირო იქნება აღნიშნული დებულების შეცვლა ან დამატება, ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისია წარუდგენს სათანადო მოხსენებას ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს.

11. შინა-ვაჭრობის კომისიას უფლება ეძლევა ამა დებულების განსავითარებლად გამოსცეს ხოლმე საჭირო ინსტრუქციები.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭ. საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მდივანი **ნ. სოკოლსკი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 15-ს თარიღის 289 №-ში.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

256. სახალხო მანძილ-შეერთებულობის მართვა-გამგეობის შესახებ ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

1923 წლის დეკემბრის 10.

1. მთავარი ხელმძღვანელობა და მართვა-გამგეობა მანძილ-შეერთებულობის ყველა დარგისა (ფოსტა, ტელეგრაფი, ტელეფონი და რადიო) ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ეკუთვნის სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატს.

2. უშუალო მართვა-გამგეობა მანძილ-შეერთებულობისა ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არის მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის სამმართველოს ხელში, რომელიც მოეწყობა და მოქმედებს სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1923 წლის სექტემბრის 7-ს განკარგულებისა და სრულიად რუსეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წლის მაისის 7-ს განკარგულების საფუძველზე.

3. სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსთან ჰყავს თავისი რწმუნებული, რომელიც იმავე

დროს არის მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის უფროსი; ოლქის უფროსი დაინიშნება სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის სახალხო კომისარიატების შესახებ გამოცემული საერთო დებულების 11 მუხლის წესისამებრ.

ამავე წესით დაინიშნება სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის მოადგილე.

4. სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებული პასუხისმგებელია თავისი მოქმედებისათვის სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის წინაშე; წარუდგენს თავისი მუშაობის ანგარიშს, როგორც სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატს, ისე ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტსა და სახალხო კომისართა საბჭოს და განახორციელებს ყველა დადგენილებას ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობის ორგანოებისას — თანაბრად სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის სახალხო კომისარიატების შესახებ გამოცემული საერთო დებულების 14 მუხლისა და სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის დირექტივებისა.

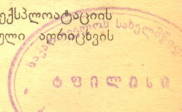
5. სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის ყველა განკარგულება საეაღდებულოა აღსასრულებლად მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის ტერიტორიაზე და შეიძლება შეჭერებულ იქნეს ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა ან მისი პრეზიდიუმის მიერ მხოლოდ იმ წესით, რაც აღნიშნულია სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის 59 მუხლში.

6. მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის ტერიტორიაზე მანძილ-შეერთებულობის ყველა დარგში მოქმედებს საერთო წესები და ნიხრი, რაც დადგენილია ფოსტა-ტელეგრაფის უწყებისათვის.

7. ვიდრე ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკა შეტანილ იქნებოდეს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის საერთო საფინანსო აღრიცხვაში, მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვა, შედგენილი მანძილ-შეერთებულობის ოლქის უფროსის მიერ, თანხმად სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის განმარტებისა, — წარედგინება დასანტიკიცებლად ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს, ხოლო დამტკიცების შემდეგ აღრიცხვის ასლი გაეგზავნება სოციალისტური საბჭ. რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატს.

8. მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის ყველა შემოსავალი შესატანილ უნდა იქნეს მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის უფროსი სახელდახელო ანგარიშზე.

მანძილ-შეერთებულობის ყველა დარგის შენახვისა და ექსპლოატაციის ხარჯებს გასწევს ამიერკავკასიის ოლქის უფროსი დამტკიცებული აღრიცხვის

ფარგლებში, იმ საშუალებათა ხარჯზე, რაც არის უფროსის სახელდახელო ანგარიშზე. გამოსაღების ზედმეტი ნაწილი შეტანილ უნდა იქნეს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სალაროში.

უკეთუ აღრიცხვით ნებადართული ხარჯების გასასტუმრებლად შემოსავალი საკმარისი არ იქნება, დანაკლის თანხას დოტაციის სახით გასცემს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფინანსთა სახალხო კომისარიატი.

9. ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებული შეადგენს საფოსტო სატელეგრაფო მანძილ-შეერთებულობის განვითარებისა, ექსპლოატაციისა და ორგანიზაციის გეგმას ამიერკავკასიის ოლქის ტერიტორიაზე და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატს საბჭოს დასკვნითურთ წარუდგენს ამ გეგმას დასამტკიცებლად სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატს.

10. სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს საკუთარი ცალკე აპარატი არა ჰყავს და დაკისრებულ მოვალეობათა აღსრულებისათვის სარგებლობს ოლქის სამმართველოს აპარატს.

11. რწმუნებული ვალდებულია, რაც შეიძლება, მკიდრო საქმიანიკონტაქტი იქონიოს ამიერკავკასიის ფედერაციაში შემავალი სომხეთისა, აზერბაიჯანისა და საქართველოს რესპუბლიკების უმაღლეს ორგანოებთან, რისთვისაც პირადად გადასწყვიტს მანძილ-შეერთებულობის ყველა არსებით კითხვებს ამა რესპუბლიკებში და პერიოდულად პირადად წარადგენს ხოლმე მოხსენებას მანძილ-შეერთებულობის მდგომარეობის შესახებ.

12. მუდმივ კონტაქტისა და მანძილ-შეერთებულობის ყველა კითხვების გასაშუქებლად ამიერკავკასიის ოლქის უფროსი სომხეთისა, აზერბაიჯანისა და საქართველოს სახალხო კომისარიატს საბჭოებთან, მათთანვე შეთანხმებით, დანიშნავს თავის რწმუნებულებს.

შენიშვნა. სომხეთისა და აზერბაიჯანის სახალხო კომისარიატს საბჭოებთან ოლქის რწმუნებულად არის გამგე იმ ადგილის ფოსტა-ტელეგრაფის კონტორისა, სადაც იმყოფება ესა თუ ის სახალხო კომისარიატი. საქართველოს სახალხო კომისარიატს საბჭოსთან ოლქის რწმუნებულად არის სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის (ოლქის უფროსის) მოადგილე.

13. ოლქის რწმუნებულნი პასუხს აგებენ თავიანთი მოქმედებისათვის მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის წინაშე და თავიანთი მუშაობისათვის იხელმძღვანელებენ ოლქის უფროსისაგან მიღებულ დირექტივებს.

14. მანძილ-შეერთებულობის ოლქის რწმუნებულნი წარუდგენენ სომხეთისა აზერბაიჯანისა და საქართველოს სახალხო კომისარიატს საბჭოებს პერიოდულ საინფორმაციო მოხსენებებს რესპუბლიკათა მანძილ-შეერთებულობის მდგომარეობის შესახებ; მოხსენებისათვის საჭირო მასალას რწმუნებულნი მიიღებენ ამიერკავკასიის ოლქის სამმართველოსაგან.

აღნიშნულ მოხსენებათა ვადებს დააწესებს მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის უფროსი, სათანადო სახალხო კომისართა საბჭოსთან შეთანხმებით.

შენიშვნა. სასწრაფო შემთხვევაში, როდესაც სახალხო კომისართა საბჭოს მოთხოვნის თანახმად, სასწრაფო მოხსენების შედგენისათვის საჭიროა მიღება ისეთი ცნობებისა ამა თუ იმ რესპუბლიკის მანძილ-შეერთებულობის შესახებ, რაც ოლქის სამმართველოს არ მოეპოება, რწმუნებული მოითხოვს აღნიშნულ ცნობებს უშუალო ურთიერთი მიმართებით ამა თუ იმ რესპუბლიკის დაწესებულებათაგან; ამასთანავე რწმუნებული შეატყობინებს ამ გარემოებას ოლქის უფროსს და წარუდგენს ოლქის სამმართველოს იმ ნუსხის ასლს, რაც შედგენილ იყო უშუალოდ შეგროვებლი მასალის მიხედვით.

15. რესპუბლიკათა უმაღლესი ორგანოებისაგან მიღებულ ყოველგვარ დავალებას მანძილ-შეერთებულობის სფეროში ოლქის რწმუნებულნი განახორციელებენ მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის სამმართველოს მეშვეობით.

16. მანძილ-შეერთებულობის ამიერკავკასიის ოლქის რწმუნებულთ ცალკე ტექნიკური აპარატი არა ჰყავთ და დაკისრებულ მოვალეობათა აღსასრულებლად გამოიყენებენ იმ კონტორების საკანცელარიო აპარატებს, რომელთაც ისინი განაგებენ.

17. დებულება ესე ძალაში შედის მისი დამტკიცებისთანავე.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი

კომიტეტის თავმჯდომარე **მ. ცხაკაია.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდ. **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი

კომიტეტის მდივანი **ბ. თალიბლი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 16-ს თარიღის 290 №-ში

დადგენილება № 112 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის დეკემბრის 3.

257. საგარეო ვაჭრობის შესახებ.

რათა ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის კანონმდებლობა საგარეო ვაჭრობის სფეროში შეთანხმებულ იქნეს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციასთან საგარეო ვაჭრობის შესახებ—ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. გაუქმებულ იქნეს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში საქონლის შემოტანისა და გატანის შესახებ 1923 წლის აპრილის 7-ს

თარიღით გამოცემული დეკრეტი (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის მთავრობისა 1923 წ. № 6, მუხ. 65), აგრეთვე დადგენილებანი ამიერკავკასიის რესპუბლიკათა საკავშირო საბჭოსი, გამოცემული 1922 წლის ოქტომბრის 11-ს—შემოსატანი და გასატანი ბაჟის შესახებ (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის რესპუბლიკების საკავშირო საბჭოსი 1923 წ. № 6, მუხ. 52)-922 წლის ოქტომბრის 16-ს სამონოპოლიო საქონლის დამატებითი გამოსაღების შესახებ (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის რესპუბლიკების საკავშირო საბჭოსი 1923 წ. № 6, მუხ. 59) და 1922 წლის დეკემბრის 19-ს—სალიცენზიო გამოსაღების გადახდევინების წესის შესახებ (კანონთა და განკარგულებათა კრებული ამიერკავკასიის რესპუბლიკების საკავშირო საბჭოსი 1923 წ. № 6, მუხ. 81) ყველა დადგენილებითურთ, რაც კი გამოცემულ იქნა აღნიშნული საკანონმდებლო აქტების განსაზღვრებულად და დასამატებლად.

2. წინადადება მიეცეს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკაში იხელმძღვანელოს შემდგომი საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სათანადო კანონდებულებანი და დაეკისროს მას შვიდ მუშაოს და გამოაქვეყნოს ინსტრუქციები, ცირკულიარები და ბრძანებანი ამა დადგენილების განმარტებისათვის.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო
კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის
თანამდებობის დრ. აღმასრულებელი. **ს. ლეკიშვილი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვასტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 16-ს თარიღის
290 №-ში.

დადგენილება ამიერკავკასიის სენატურული აღმასრულებელი კომიტეტისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭოთა რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წ. დეკემბრის 12.

258. კეროსინის სააქციზო დაბეგვრის განაკვეთის შემცირების შესახებ.

კეროსინის სააქციზო დაბეგვრის განაკვეთის შემცირების შესახებ—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ ამა 1923 წლის ნოემბრის 26 თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-IV კარის მე-5 მუხლის იმ ნაწილის შეცვლისათვის, რომელიც ეხება კეროსინს,—ამიერკავკასიის ცენტრა-

ლური აღმასრულებელი კომიტეტი და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დაწესებულ იქნეს კერისონზე სააქციზო დაბეგერის მტკიცე განაკვეთად 80 საჩერვონცო კაპიკის ნაცვლად, ორმოცი (40) საჩერვონცო კაპიკი ფუთზე.

2. ამა დადგენილების 1 მუხლით დაწესებული განაკვეთი გავრცელებულ იქნეს აგრეთვე კეროსინის ხელთქონებულ მარაგზე, რაც უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული შინა-ვაჭრობის კომისიის მიერ დამტკიცებულ ახალ გასაყიდ ფასებზე გადასვლის დღისათვის აღმოჩნდება გზაში ამიერკავკასიის რკინის გზებზე ან საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა და სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოთა სათბობი მასალის განყოფილებებისა და აზერბაიჯანის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ვაჭრობა-მრეწველობის სახალხო კომისარიატის საბაზისო საწყობებში და აგრეთვე ცეკავშირისა და სომხეთის კოოპერატივის სასადგურო საწყობებში.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომის. საბჭ. თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ბ. თალიბლი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წლის დეკემბრის 16-ს თარიღის 290 №-ში.

დადგენილება № 2 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი.

259. მასიური მოხმარების საგნების გაიაფების ღონისძიებათა შესახებ.

რათა გაიაფებულ იქნეს მასიური მოხმარების საგნები, ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭოს რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ადგენს:

1. გაუქმებულ იქნეს მთლად ამიერკავკასიის რკინის გზის ხაზზე 2 %-ანი მიზნობრივი გამოსაღები, დაწესებული მასიური მოხმარების შემდეგი საგნებისათვის. ხორბლეულობა (ხორბალი, სიმინდი ქერი და სხვ.), ფქვილი, მარილი, ხორცი, ოთხფეხი საქონელი, თევზეულობა, მწვანეხადაცხობილი, შაქარი, საპონი, ასანთი, ფართლეულობა, ნავთის პროდუქტები, ნახშირი და ქვა-ნახშირი, კურკლეულობა თიხისა, ქაშანურისა და მინისა, რკინის ფერსოვება, სასალტე, სახურავისა და სხვადასხვა ლურსმანი და რკინეულის ნაკეთობა.

2. გაუქმებულ იქნეს შესწორების კოეფიციენტის გადახდევინება ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილ საგანთა მთლად ამიერკავკასიის რკინის გზაზე გადაზიდვის ფრახტის გამოანგარიშების დროს.

3. დაწესებულ იქნეს 1923 წლის მეორე ნახევრის განსაკუთრებული საექსპორტი ტარიფი იმ კეროსინის ფრაქტის გადახდევინებისათვის, რაც ამიერკავკასიის რკინის გზათა კეროსინის მილის სადგურებიდან გაცემულ იქნება ადგილობრივ მოსახმარებლად.

4. გაუქმდეს სასაქონლო ბირჟების სასარგებლოდ არსებული გამოსაღები ბირჟის გარეშე მოხდენილ იმ გარიგებათა რეგისტრაციისათვის, რაც შეეხება ამა დადგენილების 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილ საგნებს.

5. ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატს უფლება აქვს გასცეს ხოლმე ნებართვა ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, როგორც ამიერკავკასიისა, ისე სხვა მოკავშირე რესპუბლიკის მარილის წარმოებისა საბაზისო საწყობის გახსნისათვის.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის

უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მდივანი **ნ. სოკოლსკი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 16-ს თარიღის 290 №-ში.

დადგენილება № 13 საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის საბარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რეგულაციისა ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკაში.

1923 წლის დეკემბრის 18.

260. ლიცენზიების შესახებ.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ ამა დეკემბრის 3-ს თარიღითა და 112 №-ით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლის საფუძველზე ვაცხადებთ:

1. საევიროპო შემოსატანი და გასატანი ვაჭრობის ყოველი საქონელი, გარდა იმ საქონლისა, რომლის გატანა ან შემოტანა აკრძალულია საბაჟო წესებით, — ჩაითვლება სალიცენზიო საქონლად.

2. იმპორტი და ექსპორტი საქონლისა ყველა სახელმწიფო დაწესებულებისა, კოოპერატივისა, საზოგადოებისა, კერძო ორგანიზაციისა და პირის მიერ სწარმოებს მხოლოდ განსაკუთრებული ნებართვით (ლიცენზიით) თვითეულ ცალკე შემთხვევაში. ნებართვას გაცემს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატთან არსებული სალიცენზიო ბიურო.

3. ლიცენზიისაგან განთავისუფლდება ყველა საექსპორტო-საიმპორტო ოპერაცია, რაც მოხდება დამტკიცებული სახელმწიფო საიმპორტო-საექსპორტო გეგმის წესისამებრ; ლიცენზიის სამაგიერო ამ შემთხვევაში იქნება განსაკუთრებული მოწმობა.

4. საქონლის შემოტანისა ან გატანის ნებართვისათვის (ლიცენზიისათვის) კერძო ორგანიზაციის და პირს გადაჰხდება სახელმწიფოს სასარგებლოდ, — არსებული საბაჟო გამოსაღების გარდა, — სალიცენზიო გამოსაღები საქონლის ღირებულების 2 პროცენტის რაოდენობისა, თანახმად საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის მიერ სალიცენზიო გამოსაღების გადახდევინების წესის შესახებ ა/წ. ივლისის 18-ს დამტკიცებული განსაკუთრებული ინსტრუქციისა.

შენიშვნა. ხალიჩების გატანისათვის საზღვარგარედ სალიცენზიო გამოსაღები, — საერთო წესის გამოწაკლისად, — გადახდევინებულ უნდა იქნეს იმ განაკვეთისამებრ, რაც აღნიშნულია ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის საბჭოს მიერ ა/წ. ოქტომბრის 17 ს თარიღითა და 98 №-ით გამოცემულ დადგენილებაში.

გაუქმდეს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის დადგენილებანი, გამოცემული 1923 წ. აპრილის 15-ს თარიღითა და 39 №-ით და 1923 წ. აპრილის 21-ს თარიღითა და 47 და 48 №-ით (გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკას“-ს იმავე აპრილის 19-ს თარიღის 87 №-ში და 24-ს თარიღის 91 №-ში) და სამოქმედოდ შეპოლებულ იქნეს უცხოეთიდან შემოსატანად და გასატანად დროებით აკრძალული საქონლის სია, რომელიც მიღებულ იქნა საუწყებათაშორისო თათბირების მიერ რუსეთის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატში 1922 წ. ივლისის 15-ს და 29-ს და დამტკიცებული სახელმწიფო საგეგმო სამმართველოს მიერ, ყველა შემდგომი ცვლილებითა და დამატებით.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის რწმუნებული ამიერკავკასიის სოც. ფედ.

საბჭ. რესპუბლიკაში ივანიანი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკას“-ს 1923 წ. დეკემბრის 19-ს თარიღის 292 №-ში.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღ- მასრულებელი კომიტეტისა.

1923 წლის დეკემბრის 17.

261. ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული სა-
შეფო საქმის რესპუბლიკანური კომისიებისა და საქალაქო
(სამაზრო) აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული შეფთა
ბიუროების დებულების IV კარის 12 მუხლის შეცვლის
შესახებ.

ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული საშეფო საქმის
რესპუბლიკანური კომისიებისა და საქალაქო (სამაზრო) აღმასრულებელ კომი-
ტეტთან არსებული შეფთა ბიუროების დებულების IV კარის 12 მუხლი შეიც-
ვალოს შემდეგნაირად:

„საშეფო საქმის რესპუბლიკანური კომისია და საქალაქო (სამაზრო) შეფ-
თა ბიურო ყოველთვიურად წარუდგენს თავისი მოქმედების ანგარიშს: რესპუბ-
ლიკანური კომისია—რესპუბლიკის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს და
ამავე დროს ანგარიშის ასლს გაუგზავნის ცნობისათვის ამიერკავკასიის ცენტ-
რალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებულ საშეფო საქმის საბჭოს, ხოლო
შეფთა ბიურო—სათანადო საქალაქო (სამაზრო) აღმასრულებელ კომიტეტს და
საშეფო საქმის რესპუბლიკანურ კომისიას—კუთვნილებისამებრ.“

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ბ. თალიბლი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკის“-ს 1923 წლის დეკემბრის 22-ს თა-
რილის 295 №-ში.

დადგენილება № 3 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი.

262. დებულება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული ნედლეულობის
კომიტეტის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ უმაღლე-
სი ეკონომიური საბჭოს შესახებ დამტკიცებული დებულების (კანონთა და გან-
კარგულებათა კრებული № 10, მუხ. 159) I განყოფილების 9 მუხლისა და IV
განყოფილების საფუძველზე—უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ადგენს:

1. ამიერკავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული ნედლეულო-
ბის კომიტეტი არის ორგანო, რომელიც ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რეს-

პუბლიკის ტერიტორიაზე შეიმუშავებს და განახორციელებს ყველა ღონისძიებას სამრეწველო ნედლი მასალის დამზადებისა, გასაღებისა, შემოტანისა და გატანის საკითხების მოწესრიგების სფეროში. ამავე დროს ნედლეულობის კომიტეტი გამონახავს და განახორციელებს ყველა სხვა ღონისძიებას, რაც ხელს შეუწყობს სამრეწველო ნედლეულობის წარმოების აღდგენას ამიერკავკასიაში.

2. ნედლეულობის კომიტეტის უშუალო გამგეობას ექვემდებარება შემდეგი საკითხები.

ა) შესწავლა და შემუშავება ყველა საკითხისა, რაც კი შეეხება ამიერკავკასიაში სამრეწველო ნედლეულობის წარმოებასა და ვაჭრობის ინტერესებს;

ბ) წინასწარი შემუშავება და წარდგენა უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსათვის სათანადო პროექტისა, დეკრეტებისა და დადგენილებებისა, რაც უნდა წარედგინოს საკანონმდებლო ორგანოებს;

გ) მეთვალყურეობა იმ კანონთა და განკარგულებათა განხორციელებისათვის, რაც არსებული წესით გამოცემულია ნედლეულობის წარმოებისა და ვაჭრობის სფეროში;

დ) შემუშავება ეკონომიური პოლიტიკის საერთო საფუძველებისა ამიერკავკასიის სამრეწველო ნედლეულობის წარმოებისა, დამზადებისა და ვაჭრობის სფეროში;

ე) მოწესრიგება და შეთანხმება იმ მოკავშირე ორგანოების სავაჭრო პოლიტიკისა, რომელიც ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში აწარმოებენ სამრეწველო ნედლი მასალის ოპერაციებსა;

ვ) მონაწილეობის მიღება იმ ღონისძიებათა შემუშავებაში, რაც შეეხება სამრეწველო ნედლეულობის ექსპორტს, აგრეთვე სტანდარტიზაცია, საბაჟო-სტაორიფო პოლიტიკა, გაადვილება და გაიაფება საექსპორტო ოპერაციებისა;

ზ) მონაწილეობის მიღება სხვადასხვა ორგანოს მიერ სათანადო ხელისუფლებისათვის დასამტკიცებლად წარდგენილი საკონცესიო პროექტების განხილვაში და აგრეთვე იმ შერეულ სააქციო საზოგადოებათა წესდების და სხვ. განხილვაში, რომელთა მიზანსაც შეადგენს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სამრეწველო ნედლი მასალის სავაჭრო ოპერაციები.

თ) წარდგენა სათანადო მოხსენებისა ამიერკავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში ადგილობრივი ორგანოების მიერ სამრეწველო ნედლეულობის ვაჭრობის მოწესრიგების სფეროში გამოცემულ უკანონო განკარგულებათა გაუქმების შესახებ;

ი) დახმარების აღმოჩენა ნედლეულობის მწარმოებელთათვის კრედიტის მიცემის საქმეში;

კ) ხელისშეწყობა პირველი საფეხურის დამზადებითი აპარატების ორგანიზაციისათვის მწარმოებელთა კოოპერატიულად მოწყობის მიზნით;

ლ) მოწვევა ყრილობებისა, კონფერენციებისა და თათბირებისა სამრეწველო ნედლეულობის წარმოებისა და ვაჭრობის საკითხებისათვის;

მ) გამოცემა, თავისი კომპენტენციის ფარგლებში, განკარგულებათა, რაც განარიგებს სამრეწველო ნედლეულობის ვაჭრობას; კერძოდ, დაწესება უკიდურე-

სი ფასებისა (მინიმუმი და მაქსიმუმი) ამიერკავკასიის ნედლეულობაზე; რაიონებად დანაწილება დამზადების ტერიტორიისა რესპუბლიკანური, ფედერატიული და მოკავშირე სახელმწიფო და კოპერატიული დამზადებელი ორგანოებისათვის; დაწესება საორგანიზაციო და ზედნადები ხარჯის წორმალური პროცენტებისა და აგრეთვე იმ ორგანიზაციების მოგებისა, რომელსაც შემოაქვს ნედლეულობა ამიერკავკასიაში.

შენიშვნა. ადგილობრივი ნედლეულობის ფასს დააწესებს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. ნედლეულობის კომიტეტი ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაჭრობის კომისიის წარმომადგენელთა მონაწილეობით.

3. საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ყველა სახელმწიფო ორგანო, რომელიც მოქმედებს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში, ვალდებულია წარუდგინოს ამიერკავკასიის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებულ ნედლეულობის კომიტეტს ყველა საჭირო მასალა და მისცეს მას საჭირო განმარტებანი.

4. ნედლეულობის კომიტეტის განკარგულებანი, მომქმედი დეკრეტებისა და დადგენილებების ფარგლებში, ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სავალდებულოა აღსასრულებლად ყველა, როგორც ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკისა, ისე საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სახელმწიფო ორგანოსათვის და კოპერატიული ორგანიზაციისათვის, და აგრეთვე კერძო პირისათვის. ამის შესრულებლობისათვის ან დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს თანახმად იმ რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსისა, სადაც მან დაარღვია შინა-ვაჭრობის წესები, უკეთეს ამიერკავკასიის ფედერაციის არსებული კანონებით ან იმ რესპუბლიკის კანონებით, სადაც ქმედობა მოხდა, გათვალისწინებული არ არის სხვა, უფრო მძიმე, პასუხისმგებლობა.

5. ნედლეულობის კომიტეტის დადგენილება ფასების მოწესრიგების სფეროში ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ოფიციალურ ორგანოში.

6. ნედლეულობის კომიტეტის დადგენილება და განკარგულება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს დანატრესებული დაწესებულებისა და პირის მიერ უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოში და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოში, ხოლო ეს ვერ შეაჩერებს ხსენებული დადგენილების თუ განკარგულების სისრულეში მოყვანას, ვიდრე საკითხს არ გადასწყვეტენ აღნიშნული დაწესებულებანი.

7. ნედლეულობის კომიტეტი შესდგება თავმჯდომარისა და ორი მოადგილისაგან, რომელთაც დანიშნავს ამიერკავკასიის სახალხო კომისართა საბჭო.

8. რათა ყოველმხრივ გაშუქებულ იქნეს ის პრინციპალური ხასიათის საკითხი, რაც ნედლეულობის საქმის საერთო ინტერესებს შეეხება, ნედლეულობის კომიტეტთან მოეწყობა მუდმივი სათათბირო, რომელიც შესდგება დანატრესებული ორგანიზაციების წარმომადგენლებისა და ნედლეულობის სხვადასხვა დარ-

ვის სპეციალისტებისაგან. მუდმივი სათათბიროს შედგენილობას დაამტკიცებს უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ნედლეულობის კომიტეტის წარდგენით.

9. სხვადასხვა საკითხის შემუშავებისათვის ნედლეულობის ცალკე დარგების სფეროში მუდმივი სათათბიროს სამუშაო აპარატებად შეიძლება მოეწყოს სპეციალური სექციები.

10. სპეციალურ დაკალებათა აღსასრულებლად ნედლეულობის კომიტეტს უფლება აქვს მოაწყოს დროებითი მოქმედი კომისიები.

11. ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ თვითეულ რესპუბლიკაში მოეწყობა ნედლეულობის კომიტეტი, რომელიც იმოქმედებს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტის საერთო ხელმძღვანელობით და მეთვალყურეობით.

12. ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალი თვითეული რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტის დებულებას დაამტკიცებს სათანადო რესპუბლიკის ეკონომიური საბჭო და უშუალოდ წარედგინება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტს. უკეთეს საჭირო იქნება აღნიშნული დებულების შეცვლა ან დამატება, ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტი წარუდგენს სათანადო მოხსენებას ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს.

13. ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ნედლეულობის კომიტეტს უფლება ექნება ამა დებულების განსავითარებლად გამოსცეს ხოლმე საჭირო ინსტრუქცია.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მდივანი **ნ. სოკოლსკი.**

გამოქვეყნებულია „ზარი ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 22-ს თარიღის 295 №-ში.

დადგენილება ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის დეკემბრის 24.

263. სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა მოქმედების მოწესრიგებისათვის ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკათა ტერიტორიაზე—ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ქვემოაღნიშნული დებულება სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა შესახებ.

2. 1-ლ მუხლში აღნიშნული დებულების გამოქვეყნებისთანავე გაუქმებულ იქნეს ამ სავანზე ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში წინაღ გამოცემული ყველა დადგენილება და ინსტრუქცია.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი**.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი**.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭ. მდივნის თანამდებობის
დროებით აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი**.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 25-ს თარიღის 297 №-ში.

დებულება სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა შესახებ.

მუხ. 1. საფინანსო საქმის მართვა-გამგეობისათვის მაზრის ფარგლებში სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებთან მოეწოება სამაზრო საფინანსო განყოფილებანი.

მუხ. 2. სამაზრო საფინანსო განყოფილების მოვალეობას შეადგენს: ა) ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობა სახელმწიფო და ადგილობრივ გადასახადთა და გამოსაღებთა თავის დროზე გამოანგარიშებისათვის, ყოველგვარი გადასახადისა და გამოსაღების წესიერად შემოსვლისათვის და აგრეთვე სათანადო ღონისძიებათა ხმარება ნარჩენის გადახდევინებისათვის; ბ) საშენაწერო ანგარიშწარმოება გადასახადთა და გამოსაღებთა საქმეში; გ) დამზადება და გატარება აღრიცხვისა და გილობრივ ბიუჯეტში; დ) აღნუსხვა სახელმწიფო და ადგილობრივი შემოსავლის მინაღებისა მაზრაში და წარადგენა საანგარიშო ცნობებისა ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულისათვის; ე) წარმოება საკასო ოპერაციებისა სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის სფეროში და აგრეთვე ადგილობრივ საშუალებათა და დეპოზიტთა საქმეში, წარმოება ცენტრალური ხელისუფლების მიერ ნებადართული საბანკო ოპერაციებისა; ვ) გაყიდვა საღებრო და სხვა გამოსაღების გასტუმრების ნიშნებისა; ზ) განხორციელება ყველა სხვა ფინანსიური დავალებისა.

შენიშვნა. 1. ცხინვალში (სამხრეთ ოსეთი) საფინანსო განყოფილების ფუნქციებს შეასრულებს ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოს (საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში) რწმუნებულის სამმართველო სამხრეთ ოსეთში. აჭარისტანიისა და აფხაზეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკების მაზრაში, მთიანი ყარაბაღის ავტონომიური

ოლქის მაზრებში და ნახევანის მხარეში სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა ნაცვლად—მოეწყობა, საქიროებისადამიხვედვით, მიწერილი კასები; თვითეული ამგვარი კასა იქნება ორგანო ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სათანადო რწმუნებულის სამმართველოსი.

3. ტფილისში, ბაქოში და ერევანში მოეწყობა სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტების სამაზრო-საქალაქო საფინანსო განყოფილებანი, რომელნიც იმოქმედებენ სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა სიერთო საფუძველზე. არსებობა ცალკე საქალაქო და სარაიონო საფინანსო განყოფილებისა—აკრძალულია. უკეთეს საქიროება მოითხოვს, ამიერკავკასიის ფინანსთა სახ. კომისარიატის განსაკუთრებული ნებართვით,—თვითეულ შემთხვევაში ცალკე,—მოეწყობა მიწერილი კასები—ცალკე რაიონებისათვის.

4. სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახადის შეწერის გამო აღძრული საჩივრის განსახილველად სამაზრო საფინანსო განყოფილებასთან არსებობს სამაზრო საგადასახადო კომისია. აღნიშნულ კომისიაში შევლენ: თავმჯდომარედ—სამაზრო საფინანსო განყოფილების გამგე და წევრებად—ფინანსთა ინსპექტორი, როგორც მუდმივი წევრი, და თითო წარმომადგენელი სამაზრო პროფესიონალური ბიუროსი და გადახდელებისა (უკანასკნელი—სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დანიშნებით),

ადგილობრივი გადასახადის შეწერის გამო აღძრული საჩივრის განხილვის დროს მიწვეულ უნდა იქნეს აგრედვე კომუნალური მეურნეობის წარმომადგენელი.

მუხ. 5. სამაზრო საფინანსო განყოფილებას შეადგენს კანცელარია და ქვეგანყოფილებანი: ა) საგადასახადო და ბ) საანგარიშო-საკასო.

მუხ. 6. საგადასახადო ქვეგანყოფილების გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) აღსრულება მაზრის ფარგლებში იმ დეკრეტებისა, დადგენილებათა, წესებისა და ინსტრუქციებისა, რაც შეეხება სახელმწიფო პირდაპირი და არაპირდაპირი გადასადით დაბეგვრას და აგრედვე ადგილობრივი გადასახადითა და გამოსაღებით დაბეგვრას.

ბ) უშუალო განხორციელება ღონისძიებათა გადასახადისა და ნარჩენის აკრეფისათვის მაზრაში.

გ) ხელმძღვანელობა ფინანსთა ინსპექციისა და არაპირდაპირ გადასახადთა ინსპექციის მოქმედებისათვის და აგრედვე ხმარება სათანადო ღონისძიებისა, აზრის მასშტაბით, ნარჩენის გადახდევინებისათვის.

დ) საქმის წარმოება გადახდელთა მიერ სახელმწიფო და ადგილობრივი გამოსაღების შეწერის გამო აღძრული საჩივრების სფეროში და აგრედვე საქმის წარმოება იმ თხოვნათა განხილვის სფეროში, რაც შემოვა ნარჩენის ვადის განაწილებისა და მოხსნისა და ზედმეტი შემოსული თანხების დაბრუნების შესახებ.

ე) შემუშავება სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ინიციატივით შემოსაღები ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღების პროექტებისა; დამზადება მასალისა საშემოსავლო აღრიცხვის იმ ნაწილის შედგენისათვის, რაც შეეხება საგადასახადო ხასიათის შემოსავალს.

ვ) შესრულება საშენაწყო ანგარიშწარმოებისა ყველა გამოსაღებისათვის და აგრედვე სტატისტიკური აღწერვა ყველა ადგილობრივი შემოსავლისა.

ზ) რეგისტრაცია აქციზდასადები საგნების დამზადებისა და შენახვის ადგილებისა და აგრეთვე ზედამხედველობა არაპირდაპირ გადასახადთა და გამოსაღებთა აკრეფის წარმოების სისწორისათვის და ამ გადასახადთა და გამოსაღებთა აღნუსხვა მათი სახის მიხედვით.

ი) მიწოდება საღერბო ნიშნებისა იმ ადგილებისათვის, რომელნიც ამ ნიშნებს ჰყიდიან, აგრეთვე ანგარიშიწარმოება და ანგარიშგება საღერბო ნიშნების საქმეში.

მუხ. 7. საანგარიშო საკასო ქვე-განყოფილებას მაზრის ფარგლებში დაეკისრება:

ა) მეთვალყურეობა საალრიცხო-საანგარიშო და საკასო საქმეში გამოცემული დეკრეტებისა, წესებისა და ინსტრუქციების აღსრულებისათვის.

ბ) წინასწარი განხილვა, სამაზრო მასშტაბით, ადგილობრივ საშუალებათა აღრიცხვებისა, აგრეთვე შედგენა ადგილობრივ საშუალებათა შემოსავალ-გასავლის საერთო-საბაზრო ნუსხისა.

გ) აღნუსხვა სამაზრო საფინანსო განყოფილების ანგარიშზე გახსნილი საალრიცხო კრედიტებისა, გამგებლობა საგასავლო განაწილებისა და ცალკე განკარგულებათა და, აგრეთვე, როგორც ამ კრედიტების, ისე ადგილობრივი ბიუჯეტის კრედიტების ასიგნობებად განაწილებისა;

დ) შედგენა ანგარიშებისა ადგილობრივი ბიუჯეტის შესრულების შესახებ.

ე) შედგენა მაზრისათვის სააღნუსხვო ანგარიშგებისა და სააღნუსხვო ბალანსისა ნებადართული საბანკო ოპერაციების სფეროში.

ვ) აღნუსხვა, სამაზრო მასშტაბით, სახელმწიფო შემოსავლის მიღების ქვითართა ბლანკებისა, ასიგნობათა და საფასური ბლანკებისა საბანკო ოპერაციების საქმეში; და აგრეთვე შესრულება შემდეგი საქმისა:

ა) მიღება სახელმწიფო და ადგილობრივ გადასახადთა და გამოსაღებთა და ფულადი თანხებისა.

ბ) გაცემა თანხებისა სათანადო განმკარგულებელთა ასიგნობებით იმ კრედიტებიდან, საშუალებათაგან და დეპოზიტებიდან, რაც მის ანგარიშზე ირიცხება;

გ) წარმოება ნებადართული საბანკო ოპერაციებისა;

დ) მიცემა პატენტებისა, გაყიდვა გამოსაღებთა და გადასახადთა გასტუმრების საღერბო და სხვა ნიშნებისა და, აგრეთვე, წარმოება სხვა საკასო ოპერაციებისა ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის განკარგულებით.

მუხ. 8. საერთო ხელმძღვანელობს სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა მოქმედებისათვის დაეკისრება ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სათანადო რწმუნებულთ რესპუბლიკებში.

მუხ. 9. სამაზრო საფინანსო განყოფილებების გამგეს დანიშნავს აღმასრულებელი კომიტეტი ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სათანადო რესპუბლიკის რწმუნებულთან შეთანხმებით; რწმუნებულს ეძლევა უკუქცივის უფლება. სამაზრო საფინანსო განყოფილების გამგე შეიძლება გადაყენებულ იქნეს მხოლოდ აღმასრულებელი კომიტეტისა და ფინანსთა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულის ურთიერთი შეთანხმებით.

მუხ. 10. სამაზრო საფინანსო განყოფილების გამგის მოადგილედ არის საგადასახადო ქვე-განყოფილების გამგე.

მუხ. 11. დანარჩენ თანამშრომელთა დანიშვნა, სხვა ადგილზე გადაყვანა და სამსახურიდან დათხოვნა—მოხდება ამიერკავკასიის ფინანსთა სახალხო კომისარიატის და მის რწმუნებულთა სამმართველოების შესახებ მომქმედ „კანონთა და დებულებათა თანახმად.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **მ. ორახელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **ნ. ივანიშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს მდივნის თანამდებობის
დრ. აღმასრულებელი **ს. ლეკიშვილი**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 25 თარიღის 297 №—ში.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი.

1923 წლის დეკემბრის 24.

264. ბენზინის სააქციზო დაბეგვრის განაკვეთის შემცირების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ ამა წლის ნოემბრის 26-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-IV კარის მე-5 მუხლის შესაცვლელად იმ ნაწილში, რომელიც ბენზინს შეეხება—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. დაწესებულ იქნეს ბენზინისათვის სააქციზო დაბეგვრის მტკიცე განაკვეთი ნაცვლად 1 მან. და 60 კაპიკისა ერთი მანეთი და ოცდა კაპიკი (1 მან. და 20 კაპ.) ფუთზე ან შვიდნახევარი კაპიკი (7,5 კაპ.) კილოგრამზე.

2. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლით დაწესებული განაკვეთი გავრცელებულ იქნეს ჩონებულ ბენზინის მარაგზე, რაც უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსთან არსებული შინა-ვაჭრობის კომისიის მიერ დამტკიცებულ ახალ გასასყიდ ფა-

სებზე გადასვლის დღისათვის აღმოჩნდება ამიერკავკასიის რკინიგზაზე ან საქართველოს სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკისა და სომხეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოების სათაობი მასალის განყოფილებათა და აზერბაიჯანის სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ვაჭრობა-მრეწველობის სახალხო კომისარიატის საბაზისო და სასადგურო საწყობებში.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორახელაშვილი

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ბ. თალიბლი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 1923 წლის დეკემბრის 28-ს თარიღის 298 №-ში.

დადგენილება № 4 ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი.

265. 1923 წლის სიმინდის მოსავლის საზღვარ-გარედ ექსპორტის შესახებ.

რათა გაუმჯობესებულ იქნეს სოფლის მეურნეობა და გადიდებული სოფლის მოსახლეობის აღზრდისათვის ძალა—ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ადგენს:

1. დაეკისროს საქართველოს კოოპერატივთა ცენტრალურ კავშირს (ცეკავშირს) შესყიდოს გლეხობისაგან 1923 წლის სიმინდის მოსავლის ზედმეტი ნაწილი საზღვარ-გარედ გასატანად.

2. სიმინდის შესყიდვა მოხდეს ერთიან მომხმარებელ საზოგადოებათა მეშვეობით უშუალოდ გლეხობისაგან და სრულიად ჩამოცილებულ იქნეს საქმისაგან კერძო შუამავალი და ჩარჩი.

3. სიმინდის მტკიცე ფასად დაწესებულ იქნეს 50-საჩერვონეცო კაპიცი ფუთზე რკინის გზის სადგურთან არსებული ფრანკო-საწყობი ერთიანი მომხმარებელი საზოგადოებისა. სოფლად მიღებული სიმინდის ფასი შემცირებულ უნდა იქნეს იმდენად, რამდენიც ეღირება მისი გადაზიდვა ერთიანი, მომხმარებელი საზოგადოების სასადგურო საწყობამდე.

4. მთლად ოპერაციისა და სიმინდის რეალიზაციის დამთავრების შემდეგ ზედმეტი ნაწილი სიმინდის გაყიდვით მიღებული თანხისა, იმ თანხის გამოკლებით, რაც დასჭირდება სიმინდის ყიდვას და აგრეთვე ერთიან მომხმარებელ საზოგადოებათა და ცეკავშირის იმ ზედნაღები და საორგანიზაციო ხარჯის გამოკლებით, რასაც დააწესებს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის ში-

ნა-ვაკრობის კომისია.—გადარიცხოს სიმინდის შესყიდვის რაიონის სასოფლო მეურნეობის დახმარების განსაკუთრებულ სახელმწიფო ფონდად და გადავიდეს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს განკარგულებაში.

5. მიღებული თანხის იმ ზედმეტი ნაწილის რაოდენობის განსაზღვრა, რომელიც გადარიცხულ უნდა იქნეს განსაკუთრებულ ფონდში, დაეკისროს ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის შინა-ვაკრობის კომისიას, რისთვისაც დაევალოს ცეკავშირს, ერთი თვის განმავლობაში დღიდან ოპერაციის დამთავრებისა, წარუდგინოს შინა-ვაკრობის კომისიას სრული ანგარიში სიმინდის დამზადებისა და ექსპორტის შესახებ.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს
თავმჯდომარე **მ. ორაბელაშვილი.**

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს საქმეთა მმართველი
ბ. ივანიშვილი.

ამიერკავკასიის სოც. ფედ. საბჭ. რესპუბლიკის
უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მდივანი **ნ. სოკოლსკი.**

გამოქვეყნებულია „ზარია ვესტოკა“-ს 1923 წ. დეკემბრის 28-ს თარიღის 298 №-ში.